

DIÉTAI MAGYAR VERSEK.

Az 1825—27. híres országgyűlés követeiről már megjelent néhány pasquillus. (Abafi-féle Figyelő. XV:147—154. IK. 1899:96—100. 1900:248—46. Az alább I. sz. a. közölt eddig kiadatlan versezet is ez országgyűlés egyes szereplő férfairól szól. Első versszaka nyilván József nádorra vonatkozik. Azután sorra veszi a főpapokat s elítéli nyilatkozik szereplésükről. Majd egyes főurakat gúnyol ki az ismeretlen szerző s csak négy főurat (gróf Illésházy Istvánt, gróf Széchenyi Istvánt, gróf Esterházy Mihályt és Károlyt) tart méltónak arra, hogy őket, mint az igaz hazaszeretet példáit s az ősi szabadság védelmezőit, lelkesen megdicsérje.

A II. sz. vers szintén ismeretlen szerzője (a két vers írója valószínűleg egy és ugyanaz) ugyancsak keményen meglecckézteti magát a királyt: I. Ferenczet, mert sanyargatja a magyart, folytonosan csak adóemelést sürget, mert «nincs a Tárb» pénz, a magyart németté akarja tenni, elnyomja nyelvünket, nemzetünket egyaránt. A vers végén élesen támadja a mágnásokat, a kiket elszédít az udvar malasztja.

E két verset a sárospataki ref. főiskolai könyvtár kézirattára *Felvidtő* cz. 1827-ben készült egyvelges tartalmú versgyűjteményének (könyvtári jelzete: Kézirattár 133. sz.) 114—122. lapjairól közlöm.

A III. sz. vers I. Ferencz királynak 1834. jan. 3-án kelt leveléhez (rescriptum) kapcsolódik. A királyi rescriptum megírására az adott okot, hogy a Karok és Rendek, vagyis az alsótábla ülésén 1833. decz. 5-én Balogh János, az arisztokrata-ellenes bars megyei követ és követtársa: Tarnóczy, a főrendek ellen olyan szenvedélyes hangú beszédeket tartottak, a melynek az országgyűlés folyamán még nem hangzottak el; ezeket a király «helyben nem hagyván», felszólította a nádort, hogy kezdjen tárgyalásokat az iránt: «mit kell tennie a kormánynak a kihágás megtorlása végett.» A király aztán, a nádor javaslata alapján, 1834. jan. 3-án egy rescriptumot adott ki, melyben utal Balogh beszédére s megint a rendeket, hogy jövőre, ha a köztanácskozások folyamán ilyen kicsapongások és visszaélések fordulnak elő, «törvényes kötelességüket az 1723. VII. t. cz. értelmében szigorúbban teljesítsék s a tanácskozások rendjét és méltóságát tartsák fenn.» Ezzel egyidejűleg a király a személynököt utasította, hogy mivel némely követ lázító beszédeket tart, gondoskodjék a rend fenntartásáról. A királyi levelet az alsótábla nem hagyta szó nélkül. Felirati javaslatot dolgozott ki, de végül mégis, a két tábla többszöri üzenetváltása után (a főrendek ellenezték a feliratot), elállott a felirattól, de óvást emelt, melyben hangsúlyozta, hogy az országgyűlési tanácskozás rendjének fenntartása a törvény értelmében minden egyéb beavatkozás nélkül magának az országgyűlésnek jogai és kötelességei közé tartozik. (Lásd: Ballagi Géza: *A nemzeti államalkotás kora.* 355—56. 1.) A királyi levél folytán, vagyis az alsótábla által javasolt felirat tárgyalása folyamán, az egyes követek ajkáról elhangzott beszédek, nyilatkozatok dicsérete vagy elítélése az alábbi versezet, mely néhány, a közvéleményt tolmácsolni óhajtó verssorban («közmondás»-ban) jellemzi a szereplőket. A versíró neve ismeretlen, de valószínű, hogy amaz alsótáblai követek közé tartozott, a kik a felirati javaslatot pártolták.

A kézirat eredetije Császár Elemér birtokában van ; hozzá Hajnik Imre hagyatékából került.

Az ilyen pasquillusok egyfelől azért méltók a figyelemre, mert erős hazafias érzés sugallta megírásukat, másfelől pedig a szereplő személyeknek olyan jellemvonásait tüntetik fel, a melyeket csak az ilyen névtelenül írt, őszinte beszédű versezetekből ismerünk. Főleg az ellenzék volt az, a mely a kormányt és pártját éles kritikában részesítette. Az ilyen gúnyversek kézről-kézre jártak s az érdeklődők kéziratossá gyűjteményeikbe másolták.

I. Az 1826-iki Diaetára készített pasquillus.

Nem teszi a magyart ötven hatvan telke,
Hanem vitézsége, igaz szíve 's lelke ;
'S nem lehet hűséges a magyar Hazához,
A kinek jussa van a szent koronához.
'S a kinek testvérjét a ministeri kar
Arra veszi mindig, a mit tsak ő akar.

*

Primas *Rudnay* Úr szörnnyen püffeszkedik
S az ország dolgába beleereszkedik,
Holott jobban tenné, ha misét szolgálna,
Vagy pedig Posonytól örökké megválna,
Mert itt a papokat már mind elrontotta
'S dolgozni a Haza ellen tanította.

*

A kis *Klobusitzki* igen keveset vet
A latba, mert ő ha a templomba mehet,
Nem adgya semmiért s nem akar ártani
'S a Haza véérébe kezeit mártani.

*

A Dominus *Vurmot*, vólt tsizma tisztitót,
Itt látjuk most, mint egy törvény igazitót,
Alávaló huntzfut színbe elő jönni
'S az szegény Hazának igen sok kárt tenni ;
Illyen az, a kinek országa s Hazája
Nincs ; veszszen ki egész rossz familiája.

*

Szepesi Erdélyben a világosságot
Terjeszti, de itten csak az hamisságot.
Gondolván, hogy ha tesz álnok tsalárdságot,
Inkább elkapja a ditső Primásságot.
Azt tartja, hogy már most mindég csak Erdélyből
Regrutáznak, pedig ez vólt történetből.
A vak is lel garast, *Rudnay* meg lelte
A legfőbb papságot, de nem érdemelte.

*

Nádasdy egy asszonyt a Törvényhozásért
Nem adna, mert nem élt ő sohasem másért.
Szép ugyan a teste, de nincsen benne ész,
Vagy jóra, vagy rosszra állani mindgyárt kész ;
Mert nem tud a jó és rossz közt külömbséget
Tenni 's úgy el hadja az egyenességet.

*

Bélánszki tót fajzat, mint neve mutatja
'S az igasság útját mindég felforgatja.
Kár volt benneteket fehér lovatokkal
Ki nem verni minden ivadékokkal.

*

Juranits, a Györi, nem árt, nem is használ,
Elég esze lévén nem igen kiabál,
Mint a közelebbi gyoltsos tót fajtája,
Kinek nincs egyebe csak a csupa szája.

*

Marich haszontalan gazember 's ostoba,
Mégis bele mer ő szólni a dologba.
Jobb volna, ha állna mészáros legénynek,
Mert erő itt nem kell a szegény Törvénynek.
A többi püspökök, a kik haza mentek
Mindenféle szégyen 's gyalázattól mentek.

*

Bíró gazda *Brunsvik* ugyan mit dolgozik?
A körmeit rágja 's nagyon gondolkozik;
Jaj, de beteg lévén secretáriussa,
Néki is csukva lesz beszéllő tubussa,
Mindaddig, míg amaz vesztett egészségét
Megnyervén, meg osztja esztét 's tehetségét
A Bíró gazdával, 's a mondókát tisztán
Leírván ált adja mindgyárt flöstök után.

*

Gyulay kedvezne a magyar Hazának,
De nem tesz eleget nagy hivatalának.

*

Herczeg *Eszterházy* jól teszi, hogy minket
Itt hagyott, legalább méltó könnyeinket
Nem láttya hullani nemzetünk sírjára,
Melyből ezer-átok gőzöl Bécs falára.

*

Gróf Cziráky örül, ha az igasságot
'S véreinktől szerzett őssi szabadságot
A Haza kárára könnyen elnyomhatja
'S a gyáva németnek kezébe adhatja.
Örül ha érdemel egy olyan keresztet,
Melyet magyar vérbe a német feresztett.

*

Pálffy hűséges vagy, mint neved mutatja
A nádorhoz, 's ezen hűséged siratja
Jó Hazád, a kinek vesztére esküdtél
'S törvényei ellen már annyit vétettél.
Mért tartod érdemnek az olyan érdembért,
Melyet a Hazafi hűségeért tserélt.

*

A Rác *Bedekovits* a praedicatumát
Ábrázatján hordja 's odadja votumát,
A hová Cziráky 's Hazánk főpapjai,
Kiknek már készülnek a pokol lángjai.
Búsulj, mert vétkedért lelked esmérte
Ámbár ez ideig még meg nem büntete,
Lesz oly idő, mikor büneidnek árja
Mégfulaszt 's lelkedet a büntetés várja.

*

Hajdanába kinek az esze elveszett,
 Azt ékesíté a Bárói nevezet.
Pongrátz is így nyerte azon méltóságot,
 Mellyel eltemeti a szent igazságot.
 Öszve zavarodott esze a fejében,
 Nincsen semmi sváda bolond beszédjében.

*

Venkheim jó Insurgens volt, azt megvallhatod,
 De jó Hazafinak ötet nem tarthatod.
 Nem érti még most sem a Hazai törvényt
 'S nem látja előtte azon szörnyü örvényt,
 Melybe segít ő is taszítani ezeket
 A magyart fenntartó bölcs rendelkezéseket.
 Térj magadhoz *Venkheim*! még van időd arra,
 Hadd keljen már egyszer víg nap a magyarra.
 Hogy lássa, hogy a kit híven tisztel Arad,
 A hazafiságba utolról nem marad.
 Hadd lássa, hogy az is, kinek gazdagságot
 Ad az Isten, őrzi a szép szabadságot.

*

Mint az afrikai Tigris hatalmának,
 Ugy örvend *Eötvös* is nyert diadalmának.
 Dicsőségének tartja, hogy az ő nevére
 Reszket a hív magyar 's fejébe száll vére.
 Vén bolond nem tudja, hogy minden vakmerőt
 Akkor ver le a sors, mikor minden erőt
 Meg utál 's árjába undok bűneinek
 Szunnyadván, nem érzi súlyát tetteinek.
 Eljön az utolsó nap vétkes fejedre,
 Mikor magad rohansz önnön veszélyedre.

*

Keglevics, te minden ember rettentője,
 Verjen meg az egész világ teremője.
 Fogjon meg tégedet minden átok 's élted
 Akkor hervadjon el, mikor nem is vélted.
 Ragadgyák el minden vagyondat mások
 'S koldus maradékid legyenek kondások.
 Adjon Isten rájok egy olyan éhséget,
 Milyennel gyötörte a sidó népséget.

*

Illésházy Istvánt tiszteli a nemzet,
 Ilyen embert hazánk csak keveset nemzett.
 Aki inkább gondolt a Haza javával,
 Mint a gögös nádor fenyítő szavával.
 Megvetett mindenkor minden ígéretet,
 Lángolván vérében a hazaszeretet.

*

Széchenyi díszes vagy Eleid nevével,
 Díszes vagy tulajdon magad érdemével.
 Tetteidért méltán oszlopot emelnek
 Neked ditső magyar! fiai Lehelnek.

*

Eszterházy Mihály 's *Károly* egy testvérek
 Ó nállok igazabb magyart nem eszmérek.
 Szeretik 's védik az ősi szabadságot
 'S nem hagyják elnyomni a szent igazságot.

II. Az elbúsult Hazafi, a Diaetán. 1826.

Mikor szünsz meg már Bécs Ura?

A magyart sanyargatni?
 Meddig fogod istentelen
 Plánodat koholgatni?
 Hová visz bolond képzeted?
 Hát a világ éretted
 Teremtetett tsak; 's a többi
 Ember, féreg melletted?
 Hát azt akarod, hogy csak te
 'S ministerid éljenek?
 'S melletted milliion ollyak,
 Mint te, éhel vesszenek?
 Nincs a Tárba — örökké azt
 Vitatod — van magadnak
 Bezzeg, magános Táraid
 Mind tele tömve vagynak.
 Nincs a Tárba? de van a sok
 Álnok ministereknek,
 Kik majd koldultak, most számát
 Alig tudják kincseknek.
 Nincs a Tárba? — ki oka hogy
 Át látott a 'sidó rossz
 Plánodon, 's milliionokat
 Lopott, kapart magához?
 Nincs a Tárba? — hát hova lett
 A temérdek kincs, a sok
 Pénz? hisz tölled százért nyoltzat
 Kaptak csak a lakosok.
 Nincs a Tárba? azt akarod,
 Hogy minden szükségeid
 A magyar pótolja? ki is
 Viszi minden terheid.
 Mely annyira gondoskodott
 Királya szükségéről,
 Hogyha számot kéne adnod
 Nem tudnál a feléről.
 Ki bő jövedelmet azért
 Adott a királyának,
 Hogy szabad legyen, s szolgáljon
 Ha kell csak a Hazának.
 Azt akarod? hogy éh német
 Sógorid, a magyarok
 Zsírjából hízzanak? abba
 Nem kopik az agyarak.
 Már a lengyelt, mely thronusod,
 Birodalmad, életed
 Meg mentette a vad török
 Kéztől, semmivé tetted.
 Rablánczra fűzted a felét,
 Nemzetet, mely hajdan vért
 Ontott éretted, miképen
 Fogsz majd számolni ezért?
 A magyart kegyes Istene
 Mindennel megáldotta,
 Borral, búzával, arannyal
 Bőven gazdagította.

Mégis egész földre terült,
 Semmivé lett miattad.
 Az urat, nemest, adózót
 Szegénységre juttattad.
 Mire ment volna nemzetünk,
 Melynek van tüze 's vére.
 Minden szépe, nagyja, ha te
 Nem törnél ellenére?
 Te pedig soha sem töröd
 Egyeben az eszedet,
 Hanem, hogy miként sanyorgasd
 Ötet, bár hív népedet,
 Te, aki pedig annyival
 Tartozol ezen nemes
 Nemzetnek, a melyre ugyan
 Soh 'se voltál érdemes.
 Ő neked érdemetlennek,
 Idegennek, ált adta
 Országát, hűségét tölled
 Soha meg nem tagadta.
 Ő neked ellenségedtől
 Meg menté birtokodat,
 Vérével tartá fel már már
 Roskadozó thronodat.
 Te pedig sohasem tettél
 Semmi jót sem ő vele,
 Te, kit ő eránta ennyi
 Hálát kötelezne le.
 A töröktől mentetted meg?
 Hisz téged is, nyomorult,
 Más mentett meg, te sorsod is
 Más segélyére szorult.
 De nemcsak az, hogy nem tettél
 Semmi jót, mint kellett
 Volna, hanem szívtag, szoptad
 Loptad, ahol lehetett.
 Mindig fented a fogadat
 Arany szabadságára,
 Te, kit ennek örzéséért
 Méltóztatott thronjára.
 Mindig rontottad 's gázoltad
 Szép jussait 's törvényét
 Elenyésztetni akartad
 'S akarod nevét, fényét.
 Azt akarod, hogy a magyar
 A te könnyebbségedre
 Németté váljon, pedig azt
 Nem bízták a fejedre.
 Osztán a vízzel a tűznek,
 Farkassal a báránynak
 Sokkal könnyebb megfézni, mint
 Némettel a magyarnak.
 A katonát, melyet hazánk
 'S törvényink védelmére
 Mi tartunk, nemde fordítod
 A nemzet ellenére.

Vissza fordul csak a kinek
 Eppen egynek kellene
 Lenni a nemzettel, mindig
 Askálódsz tsak ellene.
 Minek az Hydra sereg is?
 Jobb volna biz eszedet
 Azon törnöd, hogy szeressünk,
 Ne gyűlöljünk tégedet.
 Ezzel magad elárulod,
 Hogy félsz a nép szájától,
 Holott a jó Fejedelem
 Nem félhet Jobbágyától.
 Ah kezdj már jól gondolkozni,
 Térj észre valahára,
 Ne hajts gonosz ministered
 Kényére s tanácsára.
 Az utó világnak te fogsz,
 Nem pedig ők, számolni,
 De miképp fogsz a nagy Bíró
 Előtt is megállani?
 Minek úgy a társaságos
 Élet, ha mindenünket
 Éppen a' szedi el, kinek
 Őrizni kén bennünket.
 Minek a király? ha kinek
 Emelni kén bennünket,
Istentelenül nyomja el
Nyelvünket, nemzetünket.

Még rátok is panaszom van
 Hazánk némely fattyai!
 Akiket elszédítettek
 Az udvar malasztjai.
 Ti különösen *mágnások!*
 Kik oszlopi volnátok
 Hazánkknak, de karoknak is
 Semmit sem használtatok.

Hahogy nem tudsz, vagy nem akarsz
 Jól uralkodni, mondj le
 A thronusról, erőltetni
 Nem sokat fogunk véle.
 Vagy hagyj fel rossz planumoddal,
 Hadd emelkedjen fel e
 Dicső nemzet is a legfőbb
 Pallérozódás fele,
 A melyre lelket, tüzet, vért
 'S módot adott Istene.
 Csak te, te ne törekednél
 Már valaha ellene.
 Ne hidd, hogy az okosságnak
 Járnot tehettz nyakába
 Erőszakkal, ha hallgat is
 Most, de zúg az magába.
 Ne hidd, hogy a józanésszel
 Ily nagy visszavonásba
 Álló systemad nem hozza
 Thronusod végromlásba.
 Hát ti gaz ministerek, kik
 Királytok rovására
 Mertek bűnhődni 's akartok
 Űlni a nép nyakára.
 Ti, kik a másokéból már
 Eléggé meghízátok,
 Meddig várjátok az Égnek
 Villámaid reátok?

*

Még egy kevés ideig csak
 Elvárok utánnatok,
 De ha nem jobbultok, többé
 Róllatok sem hallgatok.
 Kimélletlenül veszem fel
 Tollamra neveteket
 'S elbeszéllem a Hazának
 Gonosz tetteiteket.

III. Közmondások az 1834-diki Vizöntő 3-diki Királyi Levél folytatában.

Tarnóczy kelt *Tarnóczy* szólt
 'S a' Fő Tábla reszketett;
 Mert minden jó lelkű Magyar
 Holtig ellensége lett. —
 Bétsbe szaladgált a' *Nádor*
 'S az *ősz Király* le is írt
 Magyar Ország dússainak
 Könnyelműen nyitni sírt.
 Lássuk hát, hogy kiki mint szólt
 Hol még utasítás nem vólt
 'S szó után mit érdemel?
 Áldást? vagy átokra lel:

Németh = Posony
 A' mint érzi, úgy ki mondja,
 Sérthetetlen a' Haza.

Fekete

Jussát bitangolás ellen
 Fontolva oltalmazza.

Otskay = Nyitra

Csak erővel ne! mert akkor
 Kórmány ellen is ki kel

Bentsik

Bosszúját Királya ellen
 Sem halgatja el.

Nagy Pál = Soprony

A' ki már annyát öli meg
 Kisebb vétectül nem remeg.

Borsiczky = Trencsén

Meg állj gyilkos e kebel
Csak honni érzést nevel
Remeg bár mint hazájáért
Mint hős ki száll 's küzdve vív
Esní kell az Udvarfinak
'S dits hírből ragyog a' hív.

Marczibányi

Nem tagadja a' Királyét
De a' honhoz közelébb
Ha fel szállal, meg buk a' párt,
Ha csak el nem hal elébb.

Niczky = Vas

Bár az elméjét szeretem
Tettiért nem becsülhetem
Ki félelemből szavaz
Érzetében régi gaz.

Szél

Inkább ált volna bé szegény
Beretválló legénynek
Mert a' törvény nem illik be
Szappanozó edénynek.

Prónay = Neógrád

Beszéde tűz, 's honfiséga
Az Áruólknak tüze

Szala b. Horváth = Szala

Oroszleánynak társa is
Nagylelkű babért fűze.

Sitkovich = Baranya

Hasztalan beszéde untat
Gonoszt szóll, és semmi újat.

Répassy

Az a' néha hazafi,
Öregségére gazfi.

Péchy = Pest.

Utáltt faj utáltt fajja
Pokolbeli sarjadék
Teste döglelt, lelke rongált
Az egész korts ivadék.

Deák

De van a' ki reszkedtető,
Büszkén a' hazának él,
'S fel riadván bosszújától
Remegő ellene fél.

Rohonczy = Veszprém.

Véd, oltalmaz, nem kívánom
Az ily oltalmat csak szánom.

kocsi Horváth

A' hálátlan tettetés
Ön magának büntetés.

Pázmándy = Komárom

Mérsékelt, 's még is a' honné
Mind hát, a' ki ellene
Nyilván csak hazáját öli
És csillag érez Istene.

Somsits

Somogy tére áldottabb főt
Állandóbbat nem nevelt,
A' mi szívé, az a' száján.
Benne Honnunk Hősfit lelt.

Platy = Liptó

Köhög, köhög, 's hasztalan szóll
Nem tiszta még a' gonosztól.

Madotsányi

Ifjú vére buzog, forr,
Lelke honfiséget szór.

Torkos = Mosony

Liba pástorrá ha lenne
Kitüntethetné magát
Majdan nátha lepte orra
Könnyen tisztúlhatna át.

Andrásy = Esztergom

Szerencsétlen egyház szolgál
Végy csengetőt kezébe
Úgy is csak arra születél
'S' jobb előbb állani be.

Beniczky = Zólyom

Lepkéket fogna mindenütt
Tavasza talán majd ki üt.

Géczy

Fogadás a' becsület,
Meg tartása tisztelet.

Palóczy = Borsód

Történeti szorgos bűvár
Örül Borsód nemesse
Mert honnának gyakor véde,
Nem tántorult kedvese.

Smeskál = Árva

Vesszen Árva czudar Tótja
Zédes hazát árulná.¹

Just

Vesszen Túrócz reménysége,
Ez is hozzá járulna.

¹ Így! Nyilván, amint a vele rímelő *járulna* mutatja, tollhiba *árulna* helyett.

Dókus = Zemplény

Éled Zemplény, éled a' honn
Mert érzete tiszta, 's rokon.

Sárosy

Éled Sáros, mert elég,
A' ki más erényén ég.

Csapó = Tolna

Tisztes ősz áldás porára
Nem kábitja el a fény

Bezerédy

Szója élénk, és elméje
Honn boldogsági remény.

Majthényi = Hont

Higgadt, és hidegvérűség
S fontolás szép tulajdon

Szabó = Győr

Törvény értőt kedvelve lát
Kedvelve ölel a' honn.

B. Stojka = Marmaros

Dicséret tűnő érdeme
Legyen élte' fő kelleme.

Asztalos

Hullám között a' hajó
Elmés kormányozója jó.

Rudits = Bács

Ékesen szóll, csal a' szép szó!
Ékességét nevetem
'S minthogy hazám ellen zeneg
Szónokát is meg vetem.

Petrovay = Ung.

Szerkezetre kárhozák őt
De jó szerkezetre nem;

Vay = Szabolcs

Szólna, ha bár mint tettetés
Honnfiségát nem hiszem.

Bártzay = Torna

Tornai fit ércz nem vakít
Minthogy kedvelli *Ragályit*.

Clauzár = Csongrád

Kuttat, 's a' mélybe látás
Tőlle Honnunkra áldás.

Marits = Fejér

Mongoliczákat nem lelve
Kár hogy itt henteskedik;

Aczél = Arad

Ragyog az ércz, 's keresztet hány!
Gonosz lelke büszhedik.

Szluha = Fejér

Faragó béres is készít,
Ah! de minő szereket?
Koh szellemi idomzatban
Így alkot törvényeket.

Novák = Békes

Virúl Békes láthatára
Kedlbe érdemest zára.

Csepcsányi

Virúl Békés mert az ész
Jó szívet követni kész.

Jekelfalusi Stripes Szilasy =
[Gömör]

Okos szavát sem hallani
Nem csoda hát, hogy így árt;

Brezovay = Heves. *Petrovits* =
[Krassó]

Multkor lángra gyúlt érzete
Őn gyávaságába szállt.

Pogány = Bereg

Beszéde is szerentsétlen
Szózata is többnyire,

Ötvös = Bereg

Alig hihető hogy a' jó
Elnémuljon ennyire.

Czesár = Temes

Okoskodva mélyen látni,
Ellen körbe szép be vágni.

Dezsőfy

Szelíd álhatatos szív
Honnához mindenkor hív.

Hertelendy = Torontál

Érzélgés közt tűnik a' jó,
Érzélgését kedvelem,

Vásárhelyi

Csanád szabadályosságát
Nyíltt érzettel tisztetem.

Prényi = Ugotsa

Nyelve néha meg meg akad
'S most honni szerentsére,

Kölcsey

De rezg a' szó, és szívre hat
Mit honfi keble kére —
Dicső szent dúsoknak élni
'S a' kaján szívre beszélni,
Írigylem nagy híredet,
Még inkább nagy szívedet.

Böthy = Bihar

Gördül keble ömledése,
Mert a' hazát esméri
Jaj annak ki ellenére
Jussát csorbítai meri,
Jaj a' ki a' dörgő szavára
Nem üdvelli szép honnát,
Térd remegve, ész zavarva
Terül előlle a' gát.

Szalapek = Verőcze

Nem kívánom, hogy ő a' Honn'
Javára is tanácsoljon.

Markovits = Pozsega

A' ki szóllani hallja
Értetlenségét valja.

Poravetz = Szerem

Szegény Tót hon szürke lóért
Téred most is eladand.

Busány. H. O.

Szegény Horváth Magyar Ország
Nem szívedbeli Hazád.

Tarnóczy = Bars

El halgatott ön tárgyában
'S kétszeresen vitta ki
Hogy Honnunk dits oszlopának
Üdvezli a' Hazafi.

Vitéz = Abaúj

Módosítna, de hasztalan
Arany se fény minduntalan
Meg esmérik a' rókát
'S a' tört nem lépheti átt.

Patay

Hős faj honni buzgóságod
Abaúj is kedvelli,
Ellen mondani a' gonosznak,
Erényedet érleli.

Egy Házi Rend

Maradt volna Egyiptomban
Ez áldott küli sereg,

Városok

Élhetetlen okaikra
A' jó gyomor is kevereg.

Dubroviczky

Szép hírednek már örült Pest
Vélte vissza torlod a' lest,
Haj! de már el el búsong
Mert rosz híred fele kong.

Balog

Álhatatos, bátor, merész
Szív, érzet, értelem
Honnfiséggel egyesülve
Benn mindenét kedvellem.
Rendületlen a' Hazafi
Csak a' gyáva törpül el
A' nagy lélek bal sorsában
Halhatatlanabb hírre kel,
Borsitzkynak dicső mássa
A' Honn forró kívánása.
Élj! Élj! és hálátlan Honnra is
Vér nyertt szabadságot hints!!!

Közli: HARSÁNYI ISTVÁN.

ELFELEJTETT TOMPA-VERSEK.

Fitz József e folyóirat XXIX—XXXI. évfolyamának 160—165. lapjain Tompának két, sárospataki diákkorában (1841.) írott s két alkalmi nyomtatványban Sárospatakon megjelent versét közli, melyek feledésbe mentek s Tompa műveinek eddig megjelent kiadásába nincsenek fölvéve. (Az elsőt kiadta Hellebrant Árpád 1897-ben IK.: 489—491.)

Az a négy alkalmi nyomtatvány, melyeknek címét Fitz közli, megvan a sárospataki főiskola könyvtárában is több más ilyenfajta füzettel együtt. Ezek között a sárospataki alkalmi verses-füzetek között magam is találtam egy olyat, amelyben van Tompának olyan verse, amelyet ő maga nem vett fel versköteteteibe, s így erre is ráborult a feledésnek ama sokszor